

ALTERNATIVT BUDSJETT 2023 - 2027

Et bærekraftig budsjett som fortsetter der vi slapp

Fremskrittspartiet

HVA HAR FRP FÅTT TIL I POSISJON OG HVORDAN?

Over de siste fire årene har Sola Kommune med FrP i spissen redusert kommunens lånegjeld fra i overkant av 2,2 milliarder til i overkant av 1,2 milliard NOK, netto gjeldsreduksjon på ca. 1 milliard (halvering)

Dette har skjedd gjennom to hovedgrep:

1. Nøktern og forsvarlig drift med vekst i driftsutgifter på prioriterte områder som barn, unge og eldre.
(Resultat over 4 år bidrar til ca halvparten av gjeldsreduksjonen)
2. Gjennom salg av Sola Bredbånd til 510 mill.
(engangseffekt)

EFFEKT AV GJELDSREDUKSJON

Gjeldsreduksjonen har medført en samlet besparelse i driften på omlag 70-90 mill med dagens rentenivå som følger. Besparte avdrag med 25-40 mill og besparte renter med 45 til 50 mill

Dette medfører betydelig bedring av kommunens handlingsrom.

(utbytte fra Sola bredbånd har kun bidratt historisk med 10 mill, men kunne kanskje økt til 15-20 mill)

UTFORDRINGER MED KOMMUNEDIREKTØRENS FORSLAG

På tross av dette, har kommunen (kommunedirektørens forslag) brukt opp hele handlingsrommet. Dette kommer av at man først bruker opp den store skatteveksten, deretter bruker de ca. 50 mill som en tidligere har satt av til avdrag ut over minimum.

Dette skjer som følge av en kraftig utgiftsvekst på to områder:

- Rekordhøy lønnsvekst (nødvendighet og ikke så mye å gjøre med)
- og en enorm vekst i utgifter på nye tiltak.

SITUASJONEN I DAG

Sola har fortsatt en bra økonomi med 3 % driftsoverskudd for å delvis kunne finansiere store nødvendige investeringer. Gjennom å øke driftsutgiftene radikalt med 151,4 mill (netto budsjettøkning) + lønnsvekst 124 mill = ca. 275 mill, fra et år til et annet svekkes sakte men sikkert den finansielle evnen til å ha bærekraftig og stabil kommune økonomi.

Dette slår først fullt ut etter at alle de tunge investeringene på flere milliarder er iverksatt noe som medfører betydelig høyere finansutgifter (renter og avdrag) og driftsrelaterte utgifter.

Sola kommune har aldri hatt så stor utgiftsvekst på driftsutgiftene som i årets budsjett.

LØSNINGEN?

- Hold investeringene på mer nøkterne nivåer (må erkjenne at vi da kanskje må gå noe ned på størrelse/ kvalitet)
- Fokus på å selge eiendom
- Ikke øke betydelig på alle sektorers driftsutgifter (vi prioriterer å styrke barn, unge og eldre)

Kommunedirektøren foreslår i sitt budsjett ikke avdrag utover minimum, noe som betyr vesentlig svekkelse av kommunenes handlingsrom.

Vi finner rom for å fortsette å betale avdrag ut over minimum med ca. NOK 40 mill i 2024, totalt ca. NOK 200 mill i HØP perioden. Dette er mer i tråd med tidligere måltall. Dette opprettholder den finansielle fleksibiliteten på en betydelig bedre måte, noe som gjør kommunen i stand til å levere primæroppgaver (skole, barn, sykehjem mm.) på mellomlang og lang sikt.

HØP 2018-2021	2018	2019	2020	2021
KD sitt forslag	49 000	66 600	81 000	81 000
Politisk vedtak	49 020	66 670	81 670	82 570

HØP 2019-2022	2019	2020	2021	2022
KD sitt forslag	15 884	42 916	48 561	58 737
Politisk vedtak	15 701	44 831	50 856	61 236

HØP 2020-2023	2020	2021	2022	2023
KD sitt forslag	33 631	45 356	61 936	86 036
Politisk vedtak	38 760	49 076	69 316	92 089

HØP 2021-2024	2021	2022	2023	2024
KD sitt forslag	32 300	29 100	37 000	59 300
Politisk vedtak	32 340	21 210	26 580	52 330

HØP 2022-2025	2022	2023	2024	2025
KD sitt forslag	21 200	31 100	42 200	56 300
Politisk vedtak	29 730	41 630	57 880	74 380

HØP 2023-2026	2023	2024	2025	2026
KD sitt forslag	41 630	57 880	74 380	40 000
Politisk vedtak	46 716	49 483	64 921	87 885

Kommunedirektøren har systematisk over tid, i et gitt års HØP, lagt avdrag ut over minimum høyere enn det som har vist seg å komme inn i HØP til neste år.

Siden tidenes morgen, hvor avdrag ut over minimum ble budsjettert 2014 for 10 år siden, har en ALDRI budsjettert uten avdrag ut over minimum

KOMMUNEDIREKTØR / ORGANISASJON

Drift		2024	2025	2026	2027
Tjenesteområde/gruppering	Tiltak				
Kommunedirektør	Utfasing av stillingskontroll	-3 000	-3 500	-4 000	-4 500
Kommunedirektør	Omstillingsressurs Sola 2040	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Kommunedirektør	Reduksjon i lønnsbudsjett tilsvarende 2 % for administrative lønnsbudsjetter	120	0	0	0
Organisasjonsavdeling	Rullerende driftskostnader på IT knyttet til sikkerhetstiltak.	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Organisasjonsavdeling	Økning i priser på lisenser, leasing, service- og supportavtaler og øvrig prisvekst.	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Økonomiavdeling	Ny innkjøpsrådgiver	-900	-900	-900	-900

Investeringer		2024	2025	2026	2027
Tjenesteområde/gruppering	Investering				
Kommunedirektør med sentrale staber	Datasjø - samarbeid med Stavanger kommune	-500	-500	-500	-500
Kommunedirektør med sentrale staber	IKT-investering strategisk	-3 500	-2 000	-2 000	-2 000

OPPVEKST OG KULTUR

Drift		2024	2025	2026	2027
Tjenesteområde/gruppering	Tiltak	2024	2025	2026	2027
Fagstab oppvekst	Økte utgifter til administrative lisenser på skoleområdet	-500	-500	-500	-500
Skole og SFO	Forebygging, tilpasset opplæring og spesialundervisning	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500
Barn, ungdom og familietjenesten	Styrke helsestasjon- og skolehelsetjenesten	500	500	500	500

Investeringer		2024	2025	2026	2027
Tjenesteområde/gruppering	Investering	2024	2025	2026	2027
Oppvekst og kultur	Kultur- og Aktivitetsbygg Tananger	16 000	40 000	40 000	0
Oppvekst og kultur	Reetablering av FeelGood på Dysjaland	5 000	0	0	0
Oppvekst og kultur	Jåsund ny skole (skolebruksplan)	5 000	245 000	100 000	-23 000
Oppvekst og kultur	Skolebruksplan, Grannes skole, tilbakeføring klasserom/uteareal	-20 500	0	0	0
Oppvekst og kultur	Ny kommunal barnehage Myklebust	5 000	62 500	-1 000	-66 500

LEVEKÅR

Drift		2024	2025	2026	2027
Tjenesteområde/gruppering	Tiltak	2024	2025	2026	2027
Fagstab levekår	Økning i kostnader til Stavanger legevakt	-1 500	-2 200	-2 900	-3 600
Fagstab levekår	Økt samlebevilgning for inventar og utstyr i levekår - drift	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Fagstab levekår	Lederstilling for tjenesteområdet levekår	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Enhet for mestring	Finansiering av miljøtjenesten iht finansieringsmodell og økning i vedtak	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Enhet for mestring	Drift av Kjelsberg Ring 2	0	0	0	-1 000
NAV Sola (sosiale tjenester)	Kostnader tilknyttet Ukrainske flyktninger	-6 000	-7 000	-2 000	-2 000

Investeringer		2024	2025	2026	2027
Tjenesteområde/gruppering	Investering	2024	2025	2026	2027
Levekår	Samlebevilgning formål levekår	-600	-600	-600	-600
Levekår	Kjøp av gjennomgangsløst boligsosial handlingsplan (BSHP)	-17 600	2 400	2 400	2 400
Levekår	Sandestubben nytt bygg 12 plasser	-6 000	-28 000	0	0
Levekår	Storevardvegen, nytt fellesareal og kontor	-3 200	0	0	0
Levekår	Kjelsberg ring 2	-1 800	-8 000	-45 000	-45 000
Levekår	40 omsorgsboliger, Soltun	0	-18 000	-79 000	0
Levekår	Ombygging Sola sjø	-9 000	-9 000	0	0
Levekår	Rehabilitering Kongshaugvegen	0	-7 200	-7 200	0

SAMFUNNSUTVIKLING

Drift		2024	2025	2026	2027
Tjenesteområde/gruppering	Tiltak	2024	2025	2026	2027
Fagstab samfunnsutvikling	Temaplan for klimatilpasning - skattefinansiert	-800	-800	-200	-200
Eiendom	Økt vedlikeholdsbudsjett	1 400	1 400	1 400	1 400
Eiendom	Nye årsverk oppussing kommunale boliger	-1 400	-1 400	-1 400	-1 400
Kommunalteknikk	Gebyrfinansiering av selvkost	2 752	1 752	0	0
Kommunalteknikk	Nytt årsverk renovasjon	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Kommunalteknikk	Stilling driftstekniker avløp	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Kommunalteknikk	Temaplan for klimatilpasning- selvkostområde	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Kommunalteknikk	Samarbeidsordning gatelys	-500	-500	-500	-500

Investeringer		2024	2025	2026	2027
Tjenesteområde/gruppering	Investering	2024	2025	2026	2027
Samfunnsutvikling	Salg av areal Soma næringspark	-20 000	-20 000	0	0
Samfunnsutvikling	Salg av bussgarasjetomt Tananger	-20 000	-15 000	0	0
Samfunnsutvikling	Utbedringer ifbm tilsyn på Tananger Sv.hall	-5 000	0	0	0

SENTRALE INNTEKTER OG UTGIFTER / SALDERING

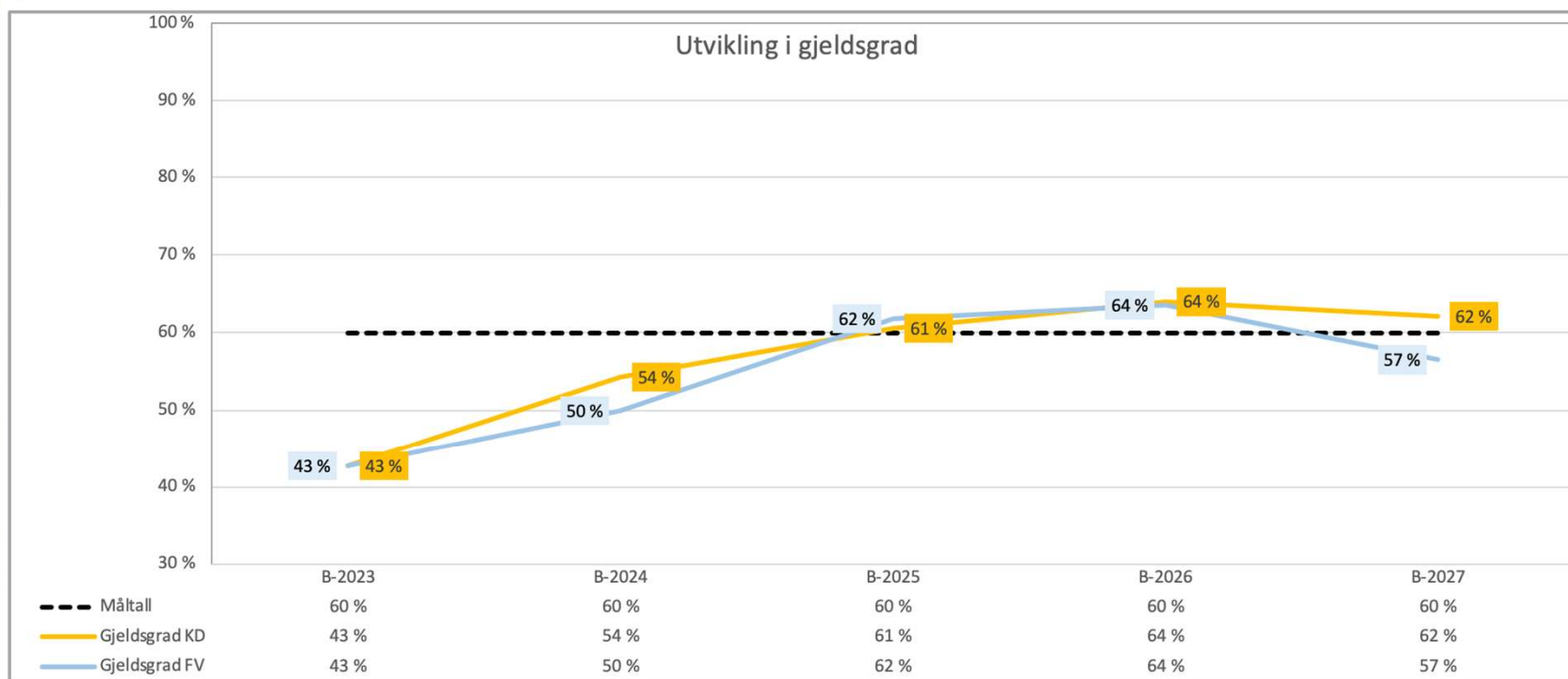
Drift		2024	2025	2026	2027
Tjenesteområde/gruppering	Tiltak				
Fordelte utgifter og avskrivninger	Tar ut demografi utgiftene	-9 000	-9 000	-24 000	-24 000
Skatt/rammetilskudd og finanstransaksjoner	Avdrag ut over minimum	38 528	46 687	46 118	47 702
Netto finansutgifter	Renteutgifter	0	-2 614	4 576	5 015
Netto finansutgifter	Avdrag på lån	0	-2 225	3 506	3 683
Investeringer		2024	2025	2026	2027
Tjenesteområde/gruppering	Investering				
Sum investeringsinntekter	Kompensasjon for merverdiavgift	3 269	-52 464	-1 259	26 178
Sum investeringsinntekter	Tilskudd fra andre	0	0	0	21 876
Sum investeringsinntekter	Bruk av lån	73 431	-189 136	-5 841	87 146

Gjeldsgrad

Legg inn endring i lån fra Framsikt. (skriv beløp i 1000)

Periode	2024	2025	2026	2027
Endring i lån	↓ 73 531	↑ -189 136	↑ -5 841	↓ 87 146
Endring i avdrag utover min	38 528	46 687	46 118	47 702

VERBALPUNKTER

- Soma Næringspark er nå frigitt i kommuneplanen og reguleringsarbeidet starter umiddelbart og det jobbes videre med gamle og nye interessenter slik at salg kan starte i andre halvår 2024 med realisering fra 2025 og fremover.
- Sola Kommune har kjøpt nytt bygg til kommunalteknikk i Tananger slik at området på Joa blir frigitt 1 halvår 2024. Det startes umiddelbart reguleringsarbeid på Joa Næringspark og salg av arealer i 2024 og 2025.

- Det legges opp til sommeråpne dagsenter for eldre.
- Sola kommune iverksetter rullerende barnehageopptak.
- Handlingsplan for forebygging av selvmord
- Kommunen skal forebygge, avdekke, avverge, behandle og følge opp selvskading og selvmordsforsøk. En god måte å gjøre dette på, er å lage en handlingsplan med konkrete tiltak.
  - Både regjeringen og nå Stavanger kommune har implementert handlingsplan for selvmord.
  - Planen skal inneholder en nullvisjon som skal bidra til at selvmordsforebygging prioriteres høyere, og til å tydeliggjøre vårt felles ansvar og langsiktige forpliktelser i dette arbeidet.

- For å ivareta jordvern skal det ved regulering av veianlegg tilstrebes at fotavtrykket på veianlegget blir så lite som mulig.
- Arbeidstrening og praksisplasser i samarbeid med tiltaksbedrifter. Sola kommune skal i større grad gi tilbud med tilrettelagt praksis og arbeidstrening i sine virksomheter. Dette kan f.eks være i park og idrett, kjøkkenhjelp i barnehager og sykehjem. Kommunedirektøren skal våren 2024 legge frem en sak til politisk behandling med tiltak for å få dette realisert.
  - Deltagelse i arbeidslivet er en viktig faktor for å lykkes i samfunnet.
  - Det bør i større grad knyttes individuell vurdering av krav til arbeidsplikt
- Sola Kommune må øke fokus på lærlingordningen for å tiltrekke seg ny og nødvendig kompetanse og få flere lærlingplasser. Det fremmes sak på dette.

OPPSUMMERING

Kostnadskontroll på drift og investeringssiden er nøkkelen til langsiktig bærekraftige løsninger, dette har resultert i følgende hovedpunkter:

- Fremskynding av kultur og aktivitetssenter i Tananger, med tidligere kostnadsramme
- Fremskynding av Jåsund skole iht. tidligere vedtatt tidsramme og budsjett